

תוכן העניינים

- פתח דבר
- 13 פרק ראשון: הסיפור העממי על הרמב"ם: הקורפוס והמחקר
- 15 1. חקר הסיפור העממי על הרמב"ם 15
2. קורפוס הסיפורים: מקורות שבכתב ומסורות שבעל-פה 18
3. לשונות הסיפורים: הערבית היהודית והעברית 21
- 23 4. המגבשים הספרותיים: סיפורים בודדים ומחזורי סיפורים על הרמב"ם
5. לדרכי היווצרות האגדות והסיפורים על הרמב"ם 29
- 31 פרק שני: קורות הרמב"ם לפי הסיפורים: רקען ההיסטורי והספרותי
1. הסיפורים על לידתו, ילדותו וימי נעוריו של הרמב"ם 32
2. הסיפורים על הרמב"ם כרופא 33
3. הסיפורים על הרמב"ם בחצר המלך 36
4. הסיפורים על הרמב"ם והקראים 38
5. הסיפורים על הרמב"ם ודת האסלאם 39
6. הסיפורים על הרמב"ם והנוצרים 42
7. הסיפורים על הרמב"ם כרייזן, כסופר וכמקובל 43
8. הסיפורים על הרמב"ם כבעל מופתים 44
9. הסיפורים על הרמב"ם וגדולי ישראל 45
10. הסיפורים על קבורתו של הרמב"ם 48
11. הסיפורים על התגלות הרמב"ם אחרי מותו 49

חלק ראשון: סיפורים על הרמב"ם בערבית יהודית

- 53 שער א: סיפורים מכתבי-יד ומדפוסים
- 53 [1] סיפורים על הרמב"ם מהמזרח
- 56 א. מחזור סיפורים על הרמב"ם ממצרים
1. לידת הרמב"ם 56
2. ילדותו של הרמב"ם כבור ופרא 58
3. הרמב"ם נודד מביתו, ואלוהים נותן לו את התורה 60
4. הרמב"ם שב אל בית אביו ואל עירו חכם גדול 62
5. הרמב"ם לומד את חכמת הרפואה כאילם וכחירש 64
6. הרמב"ם הרייזן ובריחתו מקנאי דת האסלאם 66
7. הרמב"ם כרופא לעניים על חשבון העשירים 68
8. הרמב"ם מבחין בין שתן המלך לשתן פרה 70

9. תחרות ההרעלות בין הרמב"ם לרופא קראי 70
הערות לחקר סיפורים 9-1 74

- 84 ב. מחזור סיפורים על הרמב"ם מעיראק
10. לידת הרמב"ם 86
11. הרמב"ם הולך ללמוד אצל ר' יוסף אבן מיגאש 86
12. הרמב"ם שב אל בית אביו ואל עירו חכם גדול 88
13. נשיקת הרי"ף לרמב"ם וברכתו 88
14. הרמב"ם בורח ומתחבא בין "שלוש חומות" 88
15. סדר יומו של הרמב"ם 90
16. מה שם אדונו? 90
17. "שלח לחמך על פני המים" 92
18. קישואים כתרופה למלך ולעני 92
19. הרמב"ם מציל את המלך ממוות על ידי נערה 96
20. חכמת הרמב"ם 96
21. "חופר גומץ בו יפול" 98
22. הרמב"ם מרפא את צרעת המלך בכשר כלב 102
23. תחרות ההרעלות בין הרמב"ם והרופאים 104
24. עלילת הרופאים על הרמב"ם 106
25. משה רבנו מברך את רבנו משה בן מימון 108
26. ארונו של הרמב"ם ושוודי דרכים 108
- הערות על סיפורים 10-26 112
- 125 ג. מחזור סיפורים על הרמב"ם מתימן
27. מעשה הרמב"ם: מעשה עבדאללה אלמצלום
(העשוק) והנער השופט משה 130
28. עלילת האונס על הרמב"ם 134
29. גילוי קומקומי הנחושת של שלמה המלך על ידי הרמב"ם 138
- הערות על סיפורים 27-29 150
- 153 [2] סיפורים על הרמב"ם מצפון-אפריקה
א. סיפורים על הרמב"ם מטריפולי
- 158 מחזור סיפורים: מעשה הרמב"ם הספרדי זיע"א
30. לידת הרמב"ם 158
31. ילדותו ולימודיו של הרמב"ם 158
32. חכמת הרמב"ם 160
33. תחרות ההרעלות בין הרמב"ם והרופאים 160
34. עלילת הרופאים על הרמב"ם 162

35. משה רבנו מתגלה לרמב"ם 164
36. ארונו של הרמב"ם ושוודי דרכים 164
סיפורים בודדים 164
37. מעשה הרמב"ם אלפאסי 165
38. מעשה הרמב"ם ז"ל 168
39. הרמב"ם מציל את המלך ממוות על ידי נערה 170
- ב. מחזור סיפורים על הרמב"ם מאלג'יר
- 174
40. הרמב"ם מורה לאימאם איזו דת טובה יותר 174
41. הרמב"ם הדיין ובריחתו מקנאי דת האסלאם 174
42. הרמב"ם יודע נסתרות ועושה נפלאות 180
43. הרמב"ם מחיה עצמות ישנות 182
44. המלך מנסה את הרמב"ם ואת הרופאים בבדיקת שתן 182
45. קישואים כתרופה למלך ולעני 184
46. תחרות ההרעלות בין הרמב"ם ושני רופאים מבגדאד 188
47. הרמב"ם הופך שלושה משאות בצל לזהב 190
48. הרמב"ם מתגלה בחלום לאברהם בנו ומודיע לו מה עתיד לקרות למחרת 190
- ג. מחזור סיפורים על הרמב"ם מג'רבה
- 194
49. הרמב"ם הדיין ובריחתו מקנאי דת האסלאם 194
50. הרמב"ם יודע נסתרות 194
51. הרופאים והרמב"ם בודקים שתן 196
52. תחרות ההרעלות בין הרופאים והרמב"ם 196
סיפורים בודדים
53. רבנו משה בר מימון: האם ניתן לרפא עיוור מלידה? 198
54. מעשה בהרמב"ם: איך למד הרמב"ם את חכמת הקבלה? 202
55. קפיצת הדרך של הרמב"ם 204
- ד. סיפור על הרמב"ם ממרוקן
- 206
56. מעשה הרמב"ם עם הרופאים לפני המלך 206
הערות על סיפורים 30-56 210
- שער ב: סיפורים מן המסורת שבעל-פה
- 219
- 220
57. "בור כרה ויחפרהו ויפל בשחת יפעל" 220
58. תחרות ההרעלות בין הרמב"ם ותלמידו 226
59. הרמב"ם והאדם שתורפתו רעל (א) 230
60. הרמב"ם והאדם שתורפתו רעל (ב) 236

חלק שני: סיפורים על הרמב"ם בעברית

- 245 שער א: סיפורים מכתב-יד ומדפוסים
- 248 [1] מחזור סיפורים על הרמב"ם מדפוס
62. לידת הרמב"ם 248
63. הנער משה כשופט 249
64. הרמב"ם מעלה את מחמד מקברו 249
65. הרמב"ם פותר חלום ובנס מפליג לאלכסנדריה 250
- 252 [2] מחזור סיפורים על הרמב"ם מכתב-יד מבגדד
66. הרמב"ם הדיין ובריחתו מקנאי דת האסלאם 252
67. קפיצת הדרך של הרמב"ם בספינה 253
68. מה שם אדוננו? 253
69. "חופר גומץ בו יפול" 153
70. המינים גנבו את נעלי משה רבנו מתחת להר 254
71. הרמב"ם מתחרה עם החרטומים והמכשפים 254
72. הרמב"ם מתמודד עם מכשף ומנצחו 255
73. הרמב"ם מוביל ספינה לים בשם המפורש 255
- 257 [3] סיפורים בודדים על הרמב"ם
257 א. בריחת הרמב"ם מפאס למצרים
74. הרמב"ם הדיין ובריחתו מקנאי דת האסלאם (א) 257
75. הרמב"ם הדיין ובריחתו מקנאי דת האסלאם (ב) 259
76. בהגיע הרמב"ם למצרים 260
77. קנא ונוקם 262
- 263 ב. הרמב"ם הרופא
78. "צדיק מצרה נחלץ ויבא רשע תחתיו" 265
79. המלך שנצטרע ותרופת הרמב"ם 266
80. מעשה ברמב"ם עם מצורע ובקבוק הרעל 267
81. מעשה ברמב"ם ובמצורע הנרפא מאיליו 268
82. מעשה ברמב"ם ששחט את בן המלך בדמיון וריפא בזה לחולי המלך 269
83. הרמב"ם והרופא המתנכל לו 270
84. הרמב"ם מנצח את יריבו הרופא 271

85. תחרות ההרעלות בין הרמב"ם והרופא הנכרי 272
86. הרמב"ם יוצר את "איש הנצח" 274
- ג. הרמב"ם בחצר המלך
- 274
87. מעשה ברמב"ם 275
88. מעשה ברמב"ם עם גוי שונא במצרים 276
89. חכמת הרמב"ם 277
90. ר' אברהם בן הרמב"ם וחכמתו 277
- ד. הרמב"ם והקראים
- 279
91. הרמב"ם והקראים במצרים והרצח ביום הכיפורים 279
92. קללת הרמב"ם את הקראים 280
93. קללת הרמב"ם את הקראים וביזוי ספריו על ידם 280
- ה. שונות
- 282
94. הרמב"ם וחשד מתנגדיו 282
95. מעשה של כומר שהיה בזמן הרמב"ם ז"ל 284
- ו. קבורתו של הרמב"ם
- 285
96. קבורתו של הרמב"ם 285
- ז. התגלות הרמב"ם אחר מותו
- 285
97. ר' יונה גירונדי והרמב"ם 285
98. הרמב"ם מתגלה בחלום לר' דוד בן זכרי כמשורר הפותר את ספקותיו 286
99. שוק אלבנדר שבמצרים יש"ו 287
- הערות על סיפורים 99-62 289
- שער ב: סיפורים על הרמב"ם מן המסורת שבעל-פה
- 305
- א. לידתו וילדותו של הרמב"ם
- 307
100. מעשה באבי הרמב"ם 307
101. מניין שאב הרמב"ם את חכמתו? 307
- ב. ימי נעוריו של הרמב"ם
- 308
102. חכמת הנער הרמב"ם 308
- ג. הרמב"ם בפאס ובריחתו ממנה
- 309
103. השעון הפלאי של הרמב"ם 309

104. קפיצת הדרך של הרמב"ם לירושלים 310
105. בריחתו של הרמב"ם מפאס 310

311

ד. הרמב"ם הרופא

106. הרמב"ם ועוזרו 311
107. הרמב"ם ותורת הרפואה 312
108. הרמב"ם לומד רפואה אצל כמון כאילם 313
109. שבע הקופסאות של הרמב"ם הרופא 314
110. תחרות ההרעלות בין הרמב"ם והרופא הערבי 315
111. המלך מנסה את הרמב"ם 315
112. עלילת שווא על הרמב"ם הרופא 316
113. הרמב"ם סוטר למלך 319
114. הרמב"ם מרפא חולים 319
115. הרמב"ם וצנצנת הרעל 321
116. הרמב"ם ומשרתו הרופא 321
117. הרמב"ם מרפא עיוורים, אך לא עיוורים מלידה 323
118. הרמב"ם והבצל 324
119. תרופת הרמב"ם נגד השחפת 325
120. הרמב"ם מכיר שבן המלך מת 326
121. גרעיני הקישואים 326
122. הרמב"ם ומלך מצרים ויהודי עני 327
123. אם אין מזל מוטב שלא להיוולד 329

329

ה. הרמב"ם בחצר המלך

124. הרמב"ם והיועץ הרשע 329
125. הרמב"ם בחצר מלך מצרים 330
126. יועצים מלשינים על רמב"ם 331
127. הנער משה כשופט (א) 332
128. עלילת האונס על הרמב"ם (א) 331
129. הרמב"ם ושבעת הכדים בארץ השדים 333
130. הנער משה כשופט (ב) 334
131. עלילת האונס על הרמב"ם (ב) 336
132. הטבע לא ישונה 338
133. כיצד הכריע החכם היהודי את השח הפרסי? 339

340

ו. הרמב"ם כבעל מופתים

134. הרמב"ם והפרה שנהפכה לאישה 340

- 340 ז. הרמב"ם והקראים
135. ויכוח דתי עם קראים 340
- 341 ח. פטירתו וקבורתו של הרמב"ם
136. מדוע נקבע מקום קברו של הרמב"ם בטבריה? 341
- 342 ט. התגלות הרמב"ם אחר מותו
137. בן אלקפרי שניצל מן השמד 342
138. הרמב"ם פותר שאלת חלום 342
139. בן הפחה המצרי ובאר הרמב"ם 343
140. החלום בבית הכנסת של הרמב"ם בקהיר 344
הערות על סיפורים 140-100 346
נוספות
141. הרמב"ם יוצר את "בן האלמוות" 359
- 363 קיצורים ביבליוגרפים
377 מפתחות
- מפתח עניינים 377
מפתח שמות אישים 381
מפתח שמות מקומות 384
מפתח שמות מחברים 387
מפתח שמות מסרנים (אינפורמנטים) 390
מפתח שמות רושמים ומקליטי סיפורים 391
מפתח הטיפוסים הסיפוריים לפי א"ת ואחרים 392
מפתח סיפורי אסעי" בספר 393
מפתח הסיפורים שבספר לפי קהילות המוצא של כתבי היד, הספרים והמסרנים 394
מפתח הסיפורים על הרמב"ם שנדפסו בהערות שבספר 395
מפתח לכתבי היד והעתונים בערבית יהודית 396
מפתח הפתגמים והאמרות 397
נספח: הסיפורים על הרמב"ם באסעי" 398